

Telangana Wild Life and Eco Tourism

తెలంగాణ - వన్యప్రాణులు మరియు పర్యావరణ పర్యాటకం

పరిచయం:

తెలంగాణ భారతదేశం యొక్క దక్షిణ ప్రాంతంలో ఒక రాష్ట్రం. ఇది 1,12,077 చ.కి.మీ విస్తీర్ణం కలిగి ఉంది, ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థీకరణ (సవరణ) చట్టం, 2014 తర్వాత (చట్టం నం. 6 of 2014 ప్రకారం ఇది 1,14,840 కి.మీ.), దేశంలోని రెండూ ప్రాంతం మరియు జనాభా పరిమాణం పరంగా పన్నెండవ అతిపెద్ద రాష్ట్రంగా ఉంది.

1948లో యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియాలో బ్రిటీష్ రాజ్ సమయంలో హైదరాబాద్ నిజాం పాలించిన హైదరాబాద్ రాచరిక రాష్ట్రంలో చాలా భాగం ఉంది. 1956లో, రాష్ట్రాల భాషాపరమైన పునర్వ్యవస్థీకరణలో భాగంగా హైదరాబాద్ రాష్ట్రం రద్దు చేయబడింది మరియు తెలుగు మాట్లాడే భాగం హైదరాబాద్ రాష్ట్రం, తెలంగాణ అని పిలుస్తారు, ఇది ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఏర్పాటు చేయడానికి పూర్వ ఆంధ్ర రాష్ట్రంతో విలీనం చేయబడింది. జూన్ 2, 2014న, తెలంగాణ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నుండి విడిపోయి భారతదేశంలోని కొత్త 29వ రాష్ట్రంగా హైదరాబాద్ నగరం దాని రాజధానిగా ఏర్పడింది.

రాష్ట్రానికి ఉత్తరాన మహారాష్ట్ర, ఛత్తీస్ గడ్, పశ్చిమాన కర్ణాటక, మరియు దక్షిణ, తూర్పు మరియు ఈశాన్యంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలు సరిహద్దులుగా ఉన్నాయి. తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని ప్రధాన నగరాలు హైదరాబాద్, వరంగల్, మహబూబ్ నగర్, కరీంనగర్, నిజామాబాద్ మరియు ఖమ్మం. రాష్ట్రం వ్యూహాత్మకంగా దక్కన్ పీఠభూమిలో పాక్షిక శుష్క ప్రాంతంలో ఉంది. వాతావరణం ప్రధానంగా వేడిగా మరియు పొడిగా ఉంటుంది.

తెలంగాణ - వన్యప్రాణులు మరియు పర్యావరణ పర్యాటకం

తెలంగాణలో సుసంపన్నమైన అడవులు మరియు వన్యప్రాణుల అభయారణ్యాలు ఉన్నాయి, ఇవి నిజామాబాద్ లోని అలీసాగర్ జింకల ఉద్యానవనం, ఏటూరునాగారం అభయారణ్యం మరియు వరంగల్ లోని పాఖల్ వన్యప్రాణుల అభయారణ్యం, జన్నారంలోని కవల్ వన్యప్రాణుల అభయారణ్యం, ప్రాణహిత వన్యప్రాణి అభయారణ్యం మరియు హైదరాబాద్ లోని మహావీర్ హరిణ వన్యప్రాణి నేషనల్ పార్క్ మరియు నెహ్రూ జూలాజికల్ పార్క్, సంగారెడ్డిలోని మంజీరా పక్షుల అభయారణ్యం మరియు మెదక్ లోని పోచారం అభయారణ్యం, రంగారెడ్డిలోని శామీర్ పేట్ డీర్ పార్క్, వన్యప్రాణుల అభయారణ్యం, పర్యావరణ పర్యాటకం మరియు వన్యప్రాణుల పర్యాటకానికి అవకాశాలను అందిస్తున్నాయి.

తెలంగాణ పర్యాటకం

ప్రస్తుత రోజుల్లో పర్యాటక రంగం చాలా ముఖ్యమైనది మరియు వ్యవస్థీకృత (పరిశ్రమ)గా మారింది, ఎక్కువ మంది వ్యక్తులు పెరిగిన పునర్వినియోగపరచదగిన ఆదాయం, ఖర్చు చేయడానికి అధిక ప్రవృత్తి మరియు వివిధ కారణాల వల్ల నగరాలు మరియు దేశాలను మారుస్తున్న సామాజికాంశాలను మార్చారు. టూరిజం యొక్క పరిణామంతో పాటు, దాని నిర్వచనం కూడా సంవత్సరాలుగా అధికారికీకరించబడింది మరియు ప్రస్తుత పరిభాషలో సందర్భాలు తమ సాధారణ పర్యావరణం వెలుపల ఒక ప్రధాన గమ్యస్థానానికి ఒక సంవత్సరం కంటే తక్కువ కాలం పాటు ఏదైనా ప్రధాన ప్రయోజనం కోసం (వ్యాపారం) యాత్రకు వెళ్లే ప్రయాణీకుడిగా పరిగణించబడతారు.

తెలంగాణ సందర్భంలో, దాని సంస్కృతి మొఘలులు, కుతుబ్షాహీలు మరియు నిజాంల కాలంలోని పర్షియన్ సంప్రదాయాల నుండి సాంస్కృతిక ఆచారాలను మిళితం చేస్తుంది. ప్రముఖమైన మరియు ప్రధానంగా దక్షిణ భారతీయ సంప్రదాయాలు మరియు ఆచారాలతో పాలన. రాష్ట్రంలో శాస్త్రీయ సంగీతంలో గొప్ప సంప్రదాయం ఉంది. ఇది బుర్రకథ, నీడ తోలుబొమ్మల ప్రదర్శన, మరియు పేరిణి శివ తాండవం, గుసాడిడ్యాన్స్, కోలాటం మొదలైన గొప్ప పెయింటింగ్ మరియు జానపద కళలను కలిగి ఉంది. తెలంగాణలో చారిత్రక ప్రదేశాలు, స్మారక చిహ్నాలు, కోటలు, జలపాతాలు, అడవులు మరియు దేవాలయాలు వంటి అనేక పర్యాటక ఆకర్షణలు ఉన్నాయి. విదేశీ పర్యాటకులతో సహా లక్షలాది మంది పర్యాటకులు ప్రతి సంవత్సరం ఈ పర్యాటక ఆకర్షణలను సందర్శిస్తారు మరియు వారి అనుభవాలు, భారతీయ వారసత్వం యొక్క ఆచారాలు మరియు సంప్రదాయాలు, తీపి జ్ఞాపకాలను వారి స్థానిక రాష్ట్రాలు లేదా దేశాలకు తీసుకువెళుతున్నారు.

తెలంగాణ గ్రామీణ పర్యాటకం

తెలంగాణ గ్రామీణ పర్యాటకానికి అద్భుతమైన సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంది మరియు ఇది అనేక రంగులు, సంస్కృతులు మరియు ఆచారాల యొక్క మనోహరమైన కలయిక. హస్తకళలు, బహుశా, జీవన సంస్కృతి యొక్క పురాతన సంప్రదాయాలను సూచిస్తాయి మరియు తెలంగాణలో హస్తకళల యొక్క కొన్ని గొప్ప వనరులు ఉన్నాయి.

తెలంగాణ వారసత్వ పర్యాటకం

తెలంగాణ అనేక కోటలతో నిండిన చారిత్రాత్మక భూమి, వీటిని క్లాసిక్ హెరిటేజ్ టూరిజం సైట్లుగా అభివృద్ధి చేసే అవకాశం ఉంది. గోల్కొండ కోట, మెదక్ కోట, ఖమ్మం కోట, నిజామాబాద్ కోట, ఎలగందుల కోట, కరీంనగర్ మరియు నల్గొండలోని భోంగీర్ కోట వంటి కొన్ని ప్రసిద్ధ కోటలు, పర్యాటకుల కోసం సౌకర్యాలను అభివృద్ధి చేయడానికి పర్యాటక శాఖ ప్రాజెక్టులు చేపడుతోంది. వరంగల్ కోట మరియు గోల్కొండ కోట కూడా సౌండ్ మరియు లైట్ షోలను నిర్వహిస్తాయి, ఇవి మనల్ని

అద్భుతమైన గతానికి తీసుకెళ్ళాయి. ఈ రకమైన మరిన్ని ప్రదర్శనలు తెలంగాణ గొప్ప వారసత్వాన్ని హైలైట్ చేస్తాయి.

తెలంగాణ స్టేట్ టూరిజం డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ (TSTDC) పైన పేర్కొన్న అన్ని పర్యాటక ప్యాకేజీలను నిర్వహిస్తుంది మరియు పొరుగు రాష్ట్రాలను కూడా కలుపుతుంది. TSTDC వివిధ ప్రదేశాలలో హరిత హోటల్ గొలుసులు, దారి పక్కన ఉన్న సౌకర్యాలు, నది క్రూయిజ్‌లు మరియు వాటర్ ఫీట్‌లను కూడా నిర్వహిస్తుంది. ప్రసిద్ధ హైదరాబాద్ బిర్యానీ, ఖుబానీ-కా-మీతా, హలీమ్, ఉస్మానియా బిస్కెట్లు మరియు ఇరానీ చాయ్ వంటి వాటితో సహా తెలంగాణ రాష్ట్రానికి ఏదైనా ట్రిప్ దాని వంటకాల రుచి లేకుండా అసంపూర్ణంగా ఉంటుంది.

ముఖ్య సమస్యలు మరియు ఆందోళనలు:

- కట్టెలు మరియు కలప పదార్థాల కోసం లాగింగ్ చేయడం వల్ల కలిగే నివాస నష్టం మరియు క్షీణత, పరిమితం చేయబడిన-శ్రేణి జాతులకు ప్రధాన ముప్పులు
- వేటాడటం, వేట మరియు నిలకడలేని దోపిడీ వృక్షజాలం మరియు జంతుజాలం రెండింటినీ బెదిరిస్తుంది
- టూరిజం రవాణా మరియు రిసార్ట్/టూరిస్ట్ స్పాట్‌లలో అధిక కార్బన్ ఇంటెన్సివ్ ఇంధనాలను ఉపయోగించడం వల్ల అత్యధిక స్థాయిలో కార్బన్ డై ఆక్సైడ్ ఉద్ఘాటాలు వెలువడుతున్నాయి, ఇది వరంగల్ మరియు హైదరాబాద్ వంటి పర్యాటక ప్రదేశాలలో కాలుష్య స్థాయిలను పెంచుతుంది.

వ్యూహాలు:

- పర్యాటక ప్రాంతాలకు మరియు లోపల (ఉదా. తాజ్‌మహల్ చుట్టూ పనిచేసే బ్యూటరీతో నడిచే వ్యాన్లు) తక్కువ ఎమిషన్/ఇంధన-సమర్థవంతమైన సామూహిక రవాణాను ప్రోత్సహించడం .
- పర్యావరణ స్పృహను పెంపొందించడానికి పర్యావరణ పర్యాటకాన్ని ప్రోత్సహించడం
- పర్యాటక ప్రాంతాల్లో పరిశుభ్రత పాటించాలి
- వాతావరణ సంబంధిత నష్టం (ఉదా. అధిక ఉష్ణోగ్రత, నీరు చేరడం, తెగుళ్లు మొదలైనవి) నుండి నిర్మిత మరియు సహజ వారసత్వం రెండింటినీ రక్షించడం

తెలంగాణ వన్యప్రాణులు

తెలంగాణ వైవిధ్యభరితమైన ప్రకృతి దృశ్యం అనేక రకాల వన్యప్రాణుల జాతులను నిలబెట్టే గొప్ప పర్యావరణ వ్యవస్థను అందిస్తుంది. రాష్ట్రం అనేక వన్యప్రాణుల అభయారణ్యాలు మరియు జాతీయ ఉద్యానవనాలకు నిలయంగా ఉంది, ఇవి ఈ జంతువులకు కీలకమైన పరిరక్షణ ప్రాంతాలుగా పనిచేస్తాయి. తెలంగాణలో కనిపించే కొన్ని ముఖ్యమైన వన్యప్రాణుల జాతులు:

- పులులు: రాష్ట్రం అంతరించిపోతున్న బెంగాల్ టైగర్ కు నిలయంగా ఉంది, ఇది కవాల్ టైగర్ రిజర్వ్ లో ఆశ్రయం పొందుతుంది, ఈ గంభీరమైన జీవులకు మిగిలిన కొన్ని ఆవాసాలలో ఇది ఒకటి.
- చిరుత: రాష్ట్రంలో చిరుతపులి జనాభా చాలా ఆరోగ్యంగా ఉంది, అమ్రాబాద్ టైగర్ రిజర్వ్ లో సహా వివిధ రక్షిత ప్రాంతాలలో వీక్షణలు నివేదించబడ్డాయి.
- ఇండియన్ బైసన్ (గౌర్): తెలంగాణలోని దట్టమైన అడవులు మరియు గడ్డి భూములు స్థానికంగా గౌర్ అని పిలువబడే ఇండియన్ బైసన్ కు తగిన నివాసాన్ని అందిస్తాయి. ఏటూరునాగారం వన్యప్రాణుల అభయారణ్యం వంటి ప్రదేశాలలో వీటిని చూడవచ్చు.
- స్లాత్ బీర్: ఈ అతుచిక్కని జీవులు కవాల్ టైగర్ రిజర్వ్ మరియు ఇతర రక్షిత ప్రాంతాల అడవులలో నివసిస్తాయి.
- జింక జాతులు: మచ్చల జింక (చితాల్), సాంబార్ జింక మరియు అతుచిక్కని మొరిగే జింక వంటి వివిధ జింక జాతులకు తెలంగాణ నిలయం.
- బర్డ్ లైఫ్: చలికాలంలో ఈ ప్రాంతాన్ని సందర్శించే వలస పక్షులతో సహా ఏవియన్ జాతుల ఆకట్టుకునే శ్రేణిని రాష్ట్రం కలిగి ఉంది. కొల్లేరు సరస్సు మరియు మంజీర వన్యప్రాణుల అభయారణ్యం పక్షులను చూసేందుకు ముఖ్యమైన ప్రదేశాలు.

తెలంగాణలో పర్యావరణ పర్యాటకం

తెలంగాణ తన సహజ వారసత్వాన్ని కాపాడుకోవడంలో మరియు స్థిరమైన పర్యాటకాన్ని ప్రోత్సహించడంలో నిబద్ధతతో అభివృద్ధి చెందుతున్న పర్యావరణ పర్యాటక పరిశ్రమకు దారితీసింది. అనేక పర్యావరణ పర్యాటక గమ్యస్థానాలు సందర్శకులకు పర్యావరణంపై కనిష్ట ప్రభావాన్ని నిర్ధారిస్తూ ఈ ప్రాంతం యొక్క సహజమైన అందాన్ని అనుభవించే అవకాశాలను అందిస్తాయి.

- **భద్రాచలం:** గోదావరి నది ఒడ్డున ఉన్న ఈ పవిత్ర పట్టణం ఉత్కంఠభరితమైన దృశ్యాలు మరియు పర్యావరణ అనుకూలమైన పడవ పర్యటనలను అందిస్తూ పాపికోండలు కొండ శ్రేణికి ప్రవేశ ద్వారం వలె పనిచేస్తుంది.
- **కుంటాల జలపాతాలు:** సహ్యాద్రి పర్వత శ్రేణుల మధ్య ఉన్న కుంటాల జలపాతాలు తెలంగాణలోనే ఎత్తైన జలపాతం, ప్రకృతి ప్రేమికులను మరియు ట్రెక్కర్లను ఆకర్షిస్తాయి.
- **బొగత జలపాతాలు:** కోయవీరపురం ఘాట్ కు సమీపంలో ఉన్న ఈ జలపాతాలు చుట్టూ పచ్చని చెట్లతో మరియు ప్రశాంతమైన వాతావరణాన్ని అందిస్తాయి.
- **అమ్రాబాద్ టైగర్ రిజర్వ్:** వన్యప్రాణుల ఔత్సాహికులకు హాట్ స్పాట్, ఈ రిజర్వ్ పులులు, చిరుతపులులు మరియు విభిన్న రకాల వృక్షజాలం మరియు జంతుజాలాలను గుర్తించడానికి జంగిల్ సఫారీలను అందిస్తుంది.
- **కవాల్ వన్యప్రాణుల అభయారణ్యం:** పులులు, చిరుతపులులు, బద్ధకం ఎలుగుబంట్లు మరియు వివిధ పక్షి జాతులకు నిలయం, ఈ అభయారణ్యం అద్భుతమైన వన్యప్రాణుల అనుభవాన్ని అందిస్తుంది.

